**Søknad om justering av bruk av midler tildelt UiA til infrastrukturinvesteringer i Farsund (deres ref 22/07984)**

Havforskningsinstituttet i Flødevigen og Universitetet i Agder søkte om og fikk tildelt infrastrukturmidler til marin satsing på Agder. Hensikten med søknaden var å videreutvikle det gode marine samarbeidet på Agder gjennom satsing på ny infrastruktur. Denne søknaden om justert bruk gjelder for tildelingen på 4 millioner til UiA.

Universitetet i Agder v/Institutt for Naturvitenskapelige fag har siden 2018 brukt Farsunds skjærgård som feltlaboratorium for vår undervisning og forskning på kystøkosystemer. Dette kommer i tillegg til samarbeidet med HI rundt bruken av stasjonen i Flødevigen og gir våre studenter og forskere et godt innblikk i marint miljø både øst og vest i Agder.

På tidspunktet for søknad om infrastrukturmidler til marin satsing fra Agder Fylkeskommune i 2022 hadde Farsund kommune planer om og prioriterte midler til å bygge en marinlab i Lundevågen, Farsund hvor UiA skulle ha tilgang på laboratorielokaler. Vår søknad til AFK var knyttet til infrastruktur (instrumenter, spesialrom) som skulle installeres i denne labben. I etterkant har kommunen gått bort fra disse planene, og det foreligger ikke lenger noen planer om bygging av marinlab i Farsund.

UiA har uavhengig av tilgang på laboratorier fortsatt vår aktivitet i Farsund både innen forskning og undervisning. Vi leier lokaler på kaia i Lundevågen som fungerer som base for denne aktiviteten, mens laboratorievirksomhet utføres i hovedsak på Campus Kristiansand. Basert i aktiviteten vår i Farsund har UiA etablert et nytt, stort forskningsprosjekt for Agderkysten i samarbeid med forsknings- og næringsaktører og til støtte for forvaltningen. Dette prosjektet går på bruk av kystobservatorier for å fremskaffe økt kunnskap om det marine miljø langs Agderkysten.

UiA etablerte i 2024 det første kystobservatoriet utenfor kysten av Farsund. Kystobservatorier er forankrede rigger som holdes oppe i vannsøylen av en undervannsbøye. På tau mellom bøya og forankringen er det festet ulike sensorer som måler miljøparametre i vannsøylen. Data fra kystobservatorier gir oss en unik innsikt i kystmiljøet ved kontinuerlige og automatiserte målinger av blant annet temperatur, saltholdighet, algebiomasse, strøm, lystilgang og nitrat i vannsøylen. Dette gir gode mulighet for en økt forståelse av kystøkosystemene og bidrar med kunnskap av relevans for næring og forvaltning. Data fra kystobservatoriene analyseres i samarbeid med HI i Flødevigen og andre samarbeidspartnere (NORCE, NIVA) og bidrar til økt forskningssamarbeid på Agderkysten.

Arbeidet med kystobservatorier er støttet av Innakva sitt hovedprosjekt hvor ambisjonen er å bygge et felles, omforent og oppdatert kunnskapsgrunnlag som gir politikere, forvaltning, næring og forskning et sikkert faktagrunnlag til å ta beslutninger på. Vi har sikret midler til PhD

stipendiater for å analysere data fra observatoriene fra Sørlandets kompetansefond og fra UiA sine strategiske midler.

En planlagt utvidelse våren 2026 med et kystobservatorie lenger øst på Agderkysten har blitt forsinket fordi ett essensielt instrument som sto ute i sjøen i 2025-26 ble ødelagt (ved vanninntrengning). Dette instrumentet sender et signal til land dersom det kommer i kontakt med luft (som vil si at riggen har slitt seg fra forankringen og hele observatoriet står i fare for å gå tapt). Vi kan dessverre ikke sette ut observatoriet uten dette instrumentet, da potensialet for tap av mye dyr instrumentering er for stort. På grunn av problemer hos leverandøren av dette instrumentet opplever vi nå en stor forsinkelse. For å hindre slike utfordringer i årene fremover trenger vi å kjøpe inn reserver at de viktigste instrumentene, de som når de blir ødelagte eller trenger service gjør at kystoservatoriene blir stående på land heller enn i sjøen. Vi har dessverre ikke tilgjengelige midler til å kjøpe nok instrumentering for å kunne ha en sikker drift på våre to kystobservatorier på Agder.

Vi vil med denne søknaden be om at en andel av de tildelte marine infrastrukturmidlene til UiA justeres fra en bruk til laboratorieinfrastruktur til infrastruktur i sjø. Vi har fremdeles behov for noe midler knyttet til laboratoriearbeid, men ønsker å prioritere størstedelen av midlene til instrumentering og arbeid med kystobservatoriene.

<u>Ønsket justert bruk av midlene, totalt 4 mill:</u>
Næringsanalysator kr 785 000,- *
Biofryser og avtrekksskap til bruk i Farsund kr 415 000,-
Instrumentering til kystobservatorier kr 2 500 000,-
Båtbruk til arbeid med kystobservatorier kr 300 000,-

* Næringsanalysatoren ble kjøpt inn i 2023 og ble plassert på Campus Kristiansand i påvente av at marinlab i Farsund skulle bygges. Dette er et viktig instrument for undersøkelser av vannmiljø fordi den måler nitrat, fosfat og silikat i sjøvann. Vi har ikke ennå bedt om utbetaling for å dekke kostnadene til denne. Dette er et avansert instrument og ikke mulig å overføre til lokalene vi leier i Farsund. Vi håper det likevel er mulig å inkludere denne i innkjøpene basert på de tildelte midlene.

Basen for det praktiske arbeidet med kystobservatoriene ligger i Farsund, men resultatene er av nytte for hele landsdelen. Med den omsøkte endringen støttes fremdeles hensikten med søknaden og tildelingen, men den justeres for å ta hensyn til UiA sitt oppdaterte arbeid med bruk av kystobservatorier til støtte for forskning og innovasjon, forvaltning og næringsliv på Agder.

Med vennlig hilsen
Tove M. Gabrielsen
Tove M. Gabrielsen

Professor i marinbiologi
Institutt for Naturvitenskapelige fag
Universitetet i Agder

CENTER FOR COASTAL RESEARCH

UiA